

Evropski pokret
Srbija

Jedanaesta, redovna, godišnja Skupština Evropskog pokreta u Srbiji

21. novembar 2007. godine

**Izveštaj o radu Evropskog pokreta u Srbiji
za period: maj 2006 – novembar 2007. godine**

**Ksenija Milivojević
Maja Bobić**

UVOD

Period izveštavanja o radu Evropskog pokreta u Srbiji je bio buran kako za samu organizaciju tako i na društveno-političkom planu. Na samom početku su prekinuti pregovori o Sporazumu o stabilizaciji i pridruživanju (SSP) sa EU što je dovelo do jednogodišnje stagnacije u procesu evropske integracije, organizovani su parlamentarni izbori 21. januara 2007. nakon čega su usledili višemesečni pregovori o formiranju pro-evropske koalicione vlade što je konačno i učinjeno maja 2007. godine. Uskoro potom, nastavljani su pregovori o SSP. U međuvremenu i paralelno sa ovim procesom vođeni su pregovori o definisanju statusa Kosova i to je pitanje koje još dominira političkom scenom Srbije.

U ovakvim okolnostima EPUS je nastavio sa promocijom evropskih vrednosti i ideja radom na konkretnim projektima i redovnim aktivnostima u Beogradu i širom Srbije u saradnji sa lokalnim većima, kao i na međunarodnom planu.

I OPŠTE

Ciljne grupe ostaju slične kao i prošlih godina:

- **mladi** (pored tradicionalne studentske populacije i srednjoškolaca, EPUS je ove godine proširio rad na posebne kategorije mladih, kao što su poljoprivrednici imajući u vidu potencijalni evroskepticizam i pokušavajući da poduči i informiše s ciljem šire društvene saglasnosti, zatim mladi sindikalni aktivisti, ali i mladi lideri – partijski aktivisti)
- 2006 i 2007 EPUS je aktivno radio i sa **partnerima u procesu socijalnog dijaloga** odnosno sa predstavnicima sindikata i predstavnicima poslodavaca i to je polje na kome vidimo još mnogo prostora za rad i u budućnosti
- parlamentarci
- **predstavnici lokalne zajednice** – lokalna samouprava, predstavnici medija i civilnog društva i preduzetnici
- ove godine prvi put se ističu **žene** kao posebna ciljna grupa kojoj je bio posvećen i najveći deo proizborne kampanje

Forumi Evropskog pokreta u Srbiji

Na sednici Izvršnog odbora održanoj 10. novembra 2007. godine zaključeno je da su Forumi pogodan vid okupljanja oko Evropskog pokreta u tematskim oblastima, ali da treba zadržati samo one Forume koji zaista rade. Postoje inicijative za revitalizaciju postojećih foruma i osnivanje novih, što će biti predmet za razmatranje Izvršnog odbora u narednoj godini.

Forum za međunarodne odnose kao najaktivniji Forum Evropskog pokreta u Srbiji je nastavio sa radom i u periodu izveštavanja uz predsedvanje profesora Viskovića. Skoro svake srede su održavane sednice na kojima su uvodna izlaganja imali ugledni gosti kao što su: Milica Delević Đilas, Srđan Bogosavljević, Miroljub Labus, Slobodan Samardžić, Sava Živanov, Obrad Račić, William Montgomery, zatim Dušan Janjić, N.J.E. Andreas Zobel, N.J.E. Ajay Swarup, N.J.E. Aleksandar Aleksejev, Stojan Stamenković, Slobodan Pavlović, Zoran Stojiljković i mnogi drugi.

Članstvo

- Individualni članovi: u 2007. godini EPUS je dobio 28 novih članova (broj članova je 1104)
- Kolektivni članovi – udruženje Ženska vlada.

Lokalna veća

EPUS trenutno ima 26 registrovanih lokalnih veća. Na svim projektima gde je to bilo moguće EPUS je saradivao sa lokalnim većima. LV Sombor je najnoviji član naše mreže a formiran je Inicijativni odbor za formiranje lokalnog veća u Čupriji. Na sednici IO 10. novembra 2007. godine i na sastanku sa lokalnim većima 19. novembra 2007. godine zaključeno je da se mnoga lokalna veća suočavaju sa problemima u svom radu i da je potrebno pružiti konkretniju pomoć, ali da princip osnivanja ostaje - na osnovu lokalne inicijative.

Odnosi sa javnošću

- Evropa + izlazi kvartalno elektronski, urednik Aleksandar Gatalica
- Sajt www.emins.org se redovno inovira i važno je sredstvo komunikacije sa našim članovima i građanima
- Saopštenja za javnost – nastavili smo da se oglašavamo povodom svim važnih društvenih i političkih događaja u zemlji i regionu.

Međunarodna saradnja

- EPUS je učestvovao na redovnim sednicama federalnog veća 1. i 2. decembra 2006. godine u Helsinkiju i 29. i 30. juna 2007. u Berlinu. Predstavnik EPUSa je učestvovao i na Agori: debata Evropskog parlamenta i 350 predstavnika civilnog društva iz cele Evrope o raznim aspektima Reformskog ugovora. Agora je zamišljena kao «tržište različitih ideja» i treba da doprinese razvoju participativne demokratije u Evropi i veoma je značajno što je EPUS učestvovao.

- Sa Evropskim pokretom Nemačke je ostvarena posebna saradnja i na osnovu dogovora EPUS- a i EPN uspostavljena je razmena, u okviru koje je zamenik generalnog sekretara već boravila 10 dana u Berlinu, učestvujući u radu njihove kancelarije kako bi se upoznali sa principima rada EPN. NA proleće 2008 zamenik generalnog sekretara EPN će uzvratiti posetu EPUSu.
- EPUS je veoma aktivan u regionu. Jedan je od osnivača **CIVIS**-a asocijacije NVOa JIE koji će dobiti participativni status u Savetu Evrope, u njenom 4. stubu – Konferencija međunarodnih nevladinih organizacija; zatim u toku je formiranje mreže – koalicije *think tank organizacija* zapadnog Balkana koja će raditi na promociji regionalne saradnje i evropske integracije, inicirati istraživanja i zajedničke projekte.

GLAVNI DONATORI

2006

rb	Donator
1	EAR
2	Trezor grada Beograda
3	GMF (Balkan Trust for Democracy)
4	DAI (USAID)
5	OSCE
6	Fond za otvoreno društvo
7	EWPPP
8	MSP
9	ISC
10	Zepter International
11	MEP
12	Freedom House
13	TMT Beograd
14	UNDP Sarajevo
15	NISPACEE
16	KAS

2007

rb	Donator
1	Skupstina Grada Beograda
2	German Marshall Fund (Balkan Trust for Democracy)
3	Fond za otvoreno društvo
4	AP Vojvodina
5	National Endowment for Democracy
6	EWPPP
7	GTZ
8	Freedom House, Budapest
9	Municipality support
10	Porsche SCG
11	Ambasada Nemačke
12	MGI revizija i racunovodstvo
13	OSCE
14	Gradjanske inicijative
15	Procredit banka
16	Međunarodni Evropski pokret
17	Konrad Adenauer Stiftung
18	Friedrich Ebert Stiftung
19	Kancelarija za pridruzivanje
20	Hans Zajdel
21	Heinrich Boell Stiftung
22	Friedrich Naumann

Ovom prilikom se zahvaljujem svim domaćim i međunarodnim partnerima, koji su nam bili ne samo donatori već partneri u zajedničkom poduhvatu.

II IZVEŠTAJ O PROJEKTIMA:

2.1. Putujemo u Evropu

U saradnji sa ambasadam Republike Austrije i podršku Skupštine grada Beograda, Izvršnog veća AP Vojvodine, Balkanskog fonda za demokratiju i Robert Bosch Fondacije, kao i ostalih brojnih donatora i partnera, medijskih sponzora organizovao konkurs za naše najbolje studente koji nisu imali prilike da posete EU i obezbedio inter-rail karte, jednomesečne Šengen vize i džeparac za 300 studenata. Studenti koji su putovali su prošli selekciju i odabrani su između 633 kandidata koliko se prijavilo na konkurs. I ove godine ovaj projekat se pokazao medijski veoma atraktivnim dok su izabrani studenti bili pravi ambasadori Srbije u Evropi. Nakon povratka sa putovanja organizovana je i izložba fotografija koja sumira oslikava njihov doživljaj Evrope.

2.2. Biramo žensku vladu

Avgusta meseca 2006. godine EPuS je u saradnji sa dnevnim listom Blic i uz podršku Misije OEBS-a u Srbiji organizovao kampanju „Biramo Žensku vladu“. Žensku vladu Srbije izabralo je, tokom glasanja koje je trajalo skoro dva meseca, 30.000 čitalaca dnevnih novina «Blic». Njihovim glasovima, na osnovu radnih biografija, od 161 kandidatkinje (za svako ministarstvo predstavljeno je 8 kandidatkinja i po 4 za mesto predsednice i potpredsednice Vlade) izabrane su 21 ministarke Ženske vlade (prema postojećim ministarstvima u Srbiji). Projekat je pokrenut sa uverenjem da žene mogu da izmene sliku društva u kome živimo, a cilj same akcije bio je da široj javnosti predstavi mogućnosti angažovanja visoko stručnih žena u institucijama odlučivanja. Ženska vlada je danas udruženje građana i građanki koje je u saradnji sa EPUS-om realizovalo nekoliko akcija i projekata i pokrenulo niz samostalnih inicijativa. Ženska vlada je i kolektivni član EPUS-a.

2.3. Dobrodošli u Nemačku

Tokom predsedavanja Nemačke EU, EPuS je u saradnji sa nemačkim političkim fondacijama u Srbiji i ambasadam Republike Nemačke, kao i GTZ-om pokrenuo projekat „Dobrodošli u Nemačku“. Projekat razmene mladih je omogućio da 58 studenata boravi u studijskoj poseti Nemačkoj, kao i 88 srednjoškolaca u okviru GTZ projekata. projekat je bio veoma zapažen a ogromno interesovanje naših studenata pokazuje činjenica da se za studijsko putovanje prijavilo preko 1100 kandidata.

2.4. Neka žene odluče i Civilno društvo pita

Ženska vlada i Evropski pokret u Srbiji (EPuS) u saradnji sa mrežom lokalnih veća EPuS-a su tokom decembra 2006. i januara 2007. godine sproveli *izađi i glasaj* kampanju "**Neka žene odluče**" u okviru parlamentarnih izbora 21. januara 2007. kampanja je sprovedena u Beogradu i još 29 gradova a uključivala je javne debate, medijsku kampanju, ulične akcije i predizbornu Konvenciju sa ciljem motivisanja žena u Srbiji da glasaju ali sa porukom da treba uključiti veći broj žena u institucije nakon izbora. Delimično i našom zaslugom, broj poslanica u Skupštini Srbije je nakon izbora udvostručen, mada još nedovoljan.

Građanske inicijative, Evropski pokret u Srbiji i FENS u saradnji sa RTV PINK su organizovali serijal emisija **CIVILNO DRUŠTVO PITA** kao deo predizborne kampanje za povećanje izlaznosti na parlamentarne izbore 21. januara 2007. godine. Svaka emisija je bila posvećena jednoj političkoj partiji/koaliciji, a zamišljena je kao debata između 3 predstavnika političke partije i 5 predstavnika civilnog društva (NVO, mediji, univerziteti, sindikati). Emisija je emitovana uživo u udarnom terminu na RTV Pink.

2.5. Instrument pretpristupne pomoći (IPA)

Od oktobra 2006. do jula 2007. godine EPUS je u saradnji sa Fondom za otvoreno društvo pokrenuo projekat o novim finansijskim instrumentima EU za pomoć zemljama kandidatima i potencijalnim kandidatima. Održana je međunarodna konferencija novembra 2006. godine, urađena je brošura „Vodič kroz pretpristupnu pomoć EU IPA 2007-2013.“ <http://www.emins.org/publikacije/knjige/pdf%20files/ipa.pdf> i održane su prezentacije u 10 gradova širom Srbije. Ispostavilo se da je projekat pokrenut u pravom momentu, da oba tema izaziva veliko interesovanje na nacionalnom i lokalnom nivou kao i da treba nastaviti rad na ovom polju.

2.6. Izgradnja kapaciteta mreže lokalnih ombudsmana u Srbiji

Uz podršku OEBS Misije u Srbiji i u saradnji sa Pravnim forumom EPuS je organizovao dva tematska seminarra za sve lokalne zaštitnike građana/ombudsmane sa ciljem izgradnje kapaciteta mreže lokalnih ombudsmana. Pored toga, odštampan je informativni liflet <http://www.emins.org/projekti/zavrzeni/ombudsmani/liflet-ombudsman.pdf> o ovoj instituciji koji je distribuiran svim opštinama u Srbiji preko SKGO.

2.7. Regionalni okvir razvoja i evropske integracije

Evropski pokret u Srbiji je u saradnji sa šest partnerskih organizacija iz regiona Zapadnog Balkana (Evropski pokret Crne Gore, Kosovski institut za politička istraživanja i razvoj, Helsinški komitet za ljudska prava - Bosna i Hercegovina, Centar za institucionalni razvoj - Makedonija, Albanski institut za međunarodne studije - Albanija i Institut za međunarodne odnose - Hrvatska) realizovao regionalni projekat sa ciljem promocije uloge regionalne saradnje u

jugoistočnoj Evropi, kao važnog instrumenta u bržem procesu evropske integracije, održivog razvoja i smanjenja siromaštva. Projekat "Regionalni okvir razvoja i evropske integracije" je takođe doprineo promociji saradnje i koordinacije reformskih i integracionih napora širom regiona. Objavljena je brošura "Regionalan saradnja za razvoj i evropsku integraciju" na svim jezicima regiona in a engleskom jeziku, koja je predstavljena u svim glavnim gradovima, a u Srbiji i u regionalnim centrima. Projekat su podržali BTĐ, FOD i EE program FOD-a.

2.8. Evropski standardi

Evropski pokret u Srbiji (EPUS) u saradnji sa KIPRED-om (Kosovski institut za politička istraživanja i razvoj) i Freedom House Evropa (FH-Eu) iz Budimpešte nastavlja seriju istraživanja zajedničkih problema Kosova i Srbije, zasnovanih na praktičnim interesima i sa ciljem brže evropske integracije i budućeg članstva u EU. Partneri na projektu su nastavili sa serijom zagovaranja evropskih standarda u različitim oblastima kako bi se stanovništvo Srbije i Kosova ohrabrilu u daljim reformama. prva serija od tri istraživanja je posvećena energetske reformi i prva dva istraživanja su već promovisana u Beogradu i Prištini i raspoloživa na sajtu EPUS-a: <http://www.emins.org/projekti/aktivni/evrostandardi/index.htm>.

2.9. Socijalni dijalog i socijalna politika u procesu evropske integracije

U saradnji sa regionalnom kancelarijom FES (Regional Project "Labour Relations and Social Dialogue in South-East-Europe") organizovana su tri seminara za predstavnike sindikata i udruženja poslodavaca septembra, oktobra i novembra 2006. godine. Program seminara je u celosti napravio tim EPUS-a dok su i predavači bili iz krugova naših saradnika.

Kao vrsta priručnika za učesnike seminara ali i širu publiku, objavljeno je i elektronsko izdanje brošure „**Socijalni dijalog i socijalna politika u Srbiji u procesu evropske integracije** “. http://www.emins.org/publikacije/knjige/pdf%20files/soc_dijalog_2006.pdf

2.10. Povezivanje mladih lidera u regionu

Osnovna ideja projekta je da okupi podmlatke političkih partija iz Srbije, uključujući Kosovo, zatim Crne Gore, Bosne i Hercegovine i Hrvatske. Njihovim aktivnim učešćem na seminarima i internet forumu unaprediće se proces pomirenja i ohrabriti međusobna saradnja s ciljem promocije evropske i regionalnih integracija na prostorima bivše Jugoslavije. od marta do septembra 2007. godine, pokrenut je interaktivni internet forum, organizovana su dva regionalna seminara: u Vrnjačkoj Banji i Sarajevu, posete institucijama koje su uključene u proces EI. Planiran je nastavak aktivnosti u saradnji sa NED-om.

2.11. Nacionalni Konvent o EU

Nacionalni Konvent o EU koji predstavlja institucionalizaciju dijaloga i debate između sva tri sektora o Sporazumu o stabilizaciji i pridruživanju i procesu EI je realizovan u osetljivom periodu i nekoliko meseci je njegov rad bio paralisiran jednostavno zato što nismo imali izabrane predstavnike koji bi učestvovali u dijalogu. Stoga je u okviru projekta došlo do prilagođavanja postojećim okolnostima ali su organizovane debate u okviru postojećih 6 radnih grupa, organizovana je i početna konferencija a uskoro će biti publikovani zaključci svih radnih grupa.

2.12. Zakonodavna tela i građani

Zakonodavstvo i građani: Jačanje demokratskih institucija i civilnog društva u zemljama Zapadnog Balkana" je trogodišnji program osmišljen kako bi pomogao Parlamentima i nevladinim organizacijama da poboljšaju funkcionisanje demokratskih institucija i učešće civilnog društva u procesu donošenja odluka. Jačanje demokratskih institucija i civilnog društva u zemljama zapadnog Balkana. U periodu izveštavanja, koji predstavlja i poslednju fazu implementacije projekta organizovane su posete: grupe poslanika i predstavnika civilnog društva Srbije i sa Kosova BJR Makedoniji, 17 - 21 maja 2006., grupe poslanika i predstavnika civilnog društva Srbije i Bosne i Hercegovine Crnoj Gori , 21 – 24 jun, 2006., grupe poslanika i predstavnika civilnog društva Srbije, BiH i BJR Makedonije Albaniji, 14 - 17 novembra, 2006. zbog obaveza u Skupštini naši poslanici nisu bili u mogućnosti da učestvuju. Stalna Konferencija kojom se zatvara projekat je planirana za decembar u Istanbulu.

2.13. Aspekti i tehnike Evropskih integracija: Program podrške demokratskoj parlamentarnoj praksi u Srbiji i Crnoj Gori

Nastavljen je rad na projektu koji je započet avgusta 2005. godine, organizacijom okruglih stolova u saradnji Istok-Zapad program parlamentarne prakse, Centar za demokratsku tranziciju i Evropski pokret u Srbiji – dva u Beogradu i jedan u Budvi kao i zajednička poseta poslanika Skupštine CG i Skupštine Srbije Parlamentu Slovenije novembra 2007. Ovim je projekat uspešno okončan.

2.14. Evropsko selo

Projekat koji uz podršku poljske ambasade u Beogradu i Polishaida EPUS realizuje od oktobra 2007. do kraja godine ima za cilj da upozna mlade poljoprivrednike Srbije, odabrane na konkursu, upozna sa jednom evropskom zemljom, njenom kulturom, ali pre svega sa poljoprivrednom politikom EU, mogućnostima za razvoj poljoprivrede kroz fondove EU, standardima proizvodnje i novim tehnologijama u poljoprivrednoj proizvodnji. 20 odabranih poljoprivrednika boravilo je 7 dana u studijskoj poseti Poljskoj tokom novembra meseca.

2.15. Zvoni za Evropu!

Uz podršku opštine Vračar mladi saradnici EPUSa su dizajnirali poseban program za maturante srednjih škola na Vračaru kako bi ih upoznali sa EU, njenim vrednostima i institucijama i procesom pridruživanja u kome se Srbija nalazi, ali i podstakli na društveni aktivizam i učešće u rešavanju problema u lokalnoj zajednici. Program za maturante obuhvata nedeljna predavanja, posete institucijama, «evropski čas» i pisanje eseja .

2.16. Javna rasprava Foruma za međunarodne odnose

Forum za međunarodne odnose Evropskog pokreta u Srbiji je 17. oktobra 2007. godine organizovao javnu debatu na temu „**Kreiranje spoljne politike u Srbiji: institucionalni i vaninstitucionalni činiooci**“. Uvodna izlaganja su imali: Živorad Kovačević-predsednik Evropskog pokreta u Srbiji; Jovan Teokarević-docent na Fakultetu političkih nauka i Dušan Lazić-član Foruma za međunarodne odnose. Cilj debate je bio da se javno daju odgovori na pojedina pitanja koja se u domaćoj javnosti često postavljaju: Koji institucionalni i vaninstitucionalni činiooci utiču na formulisanje spoljne politike Srbije? Koliki je značaj partijskih elita na određivanje spoljnopolitičkih prioriteta Srbije? Kakav je odnos Srbije prema nekim ključnim činioocima savremenih međunarodnih odnosa – Evropskoj uniji, NATO-u, Ruskoj Federaciji i Sjedinjenim Američkim Državama? Pored članova Foruma na debati su učestvovali predstavnici pojedinih političkih partija, profesori sa beogradskog univerziteta, novinari koji pišu o spoljnoj politici...

2.17. Mini škola evropskih integracija

Od 18. 10. do 20. 10. 2007. trodnevni seminar koji je osmislio i sproveo tim EPUS-a za predstavnike manjina sa Kosova na Ohridu, u saradnji sa KFOS-om. Seminar je obradio teme kao što je istorijat EU; institucije i način odlučivanja, politike EU, programi i fondovi.

Ciklični projekti **Dan Evrope i Evropa u školi** su takođe realizovani u ovom periodu <http://www.emins.org/aktivnosti/danevrope/2007/index.htm> **Evropa u školi 2007**

III PUBLIKACIJE

1. **Socijalni dijalog i socijalna politika u Srbiji u procesu evropske integracije**, elektronski, autori: Marija Kolin, Zoran Stojiljković, Jasminka Kronja, Jelena Milovanović, Beograd 2006.
2. **Regionalna saradnja za razvoj i evropsku integraciju**, autori Jelica Minić i Jasminka Kronja, Beograd 2007.

3. **Vodič kroz instrument za pretpristupnu pomoć EU 2007 – 2013**, autori Mirjana Lazović, Ivan Knežević, Ognjen Mirić, Andrija Pejović, Beograd 2007.
4. **Energetika i jugoistočnoj Evropi: Pravni pregled za Kosovo i Srbiju**, autori: Aleksandar Kovačević, Jelica Minić, Beograd 2007.
5. **Energetika u jugoistočnoj Evropi: redefinisanje nacionalnih energetske strategije u skladu sa međunarodnim obavezama**, autori: Aleksandar Kovačević, Jelica Minić, Beograd 2007.
